

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 164 (175)

Olsztyn, sobota 20 lipca 1946 r.

Rok II

To krzepi

Trudno jest śledzić wzrost rośliny, ponieważ odbywa się powoli, chociaż stale. Dlatego też o człowieku wyjątkowo spostrzegawczym mówimy: „wie, jak trawa rośnie“.

Podobnie jest i z osiągnięciami gospodarczymi. Patrzymy, jak powstają, bierzemy w nich nawet mniejszy lub większy udział, ale przeważnie nie widzimy ich — bowiem dokonywują się powoli.

Zeby zdawać sobie sprawę z osiągnięć gospodarczych, trzeba patrzeć na nie z pewnej perspektywy czasu.

Czynią to wszelkie publikacje statystyczne, czyni to codziennie prasa.

Naogół jednak czytelnik polski nie jest wdrożony do wglębiania się w wiadomości gospodarcze, przeważnie ślizga się tylko wzrokiem po szpaltach tych „nudnych“ — jak to się często słyszy — artykułów.

A szkoda. Właśnie w tych „nudnych“ artykułach i zestawieniach zawarta jest wielka tajemnica szerokiego spojrzenia na rzeczywistość, tajemnica owego widzenia „jak trawa rośnie“. Nie tylko poszerzają one horyzonty naszej inteligencji, naszego światopoglądu i naszych osądów, ale ponadto stanowią niewyczerpane źródło najszlachetniejszych emocji twórczych człowieka społecznego, źródło zapału, energii, wiary w Człowieka i w jego wielkie możliwości.

Lektura gospodarcza naprawdę krzepi.

Ale nie tylko lektura. Możemy to również osiągnąć — chociażby dla wdrożenia się w gospodarczy sposób myślenia — samemu, obierając dowolną dziedzinę życia gospodarczego i określony czasokres. Na podstawie własnych doświadczeń i spostrzeżeń ustalamy jak to wyglądało rok temu — na przykład — i dziś. I z zestawienia tego wyciągamy wnioski o istotnych w tej dziedzinie osiągnięciach, oczywiście na wąskim odcinku osobistych obserwacji.

I wówczas ze zdumieniem niejednokrotnie przekonamy się, jak wielką, jak olbrzymią pracę wykonał nasz naród, jak poważne osiągnięcia ma już poza sobą.

Stwierdzenie takie, wierzcie — krzepi. Wl. M.

„Laska“ gen. Franco

London. 20.7 (SAP) Z Madrytu donoszą, że w 10 rocznicę wybuchu hiszpańskiej wojny domowej gen. Franco polecił zwolnić przeszło 3 tys. więźniów politycznych, skazanych na kary ponad 30 lat więzienia.

Projekt zniesienia Izby Rolniczych

Warszawa, 20.7. Jak donosi „Dziennik Ludowy“ Miedzyniścierna Komisja Prawnicza przy Prezydium Rady Ministrów przyjęła projekt dekretu o zniesieniu Izby Rolniczych oraz projekt dekretu o

zespoleniu Urzędów Ziemskich z władzami administracji ogólnej.

W najbliższym czasie oba dekryty zostaną przedłożone do uchwalenia na Radzie Ministrów.

Nowe rewelacje o zbrodniach niemieckich

O Trybunał Międzynarodowy dla morderców

Warszawa, 20.7 (SAP) W najbliższych tygodniach rozpocznie się w miejscowości Lahde w Niemczech (strefa brytyjska) proces przeciwko dowódcy i załodze tamtejszego obozu.

Obóz w Lahde stanowił fabrykę przemysłu zbrojeniowego, w której pracowali przymusowo sprowadzeni robotnicy i jeńcy wszystkich niemal narodowości: mężczyźni, kobiety i młodociani.

W przeciwieństwie do systemów, stosowanych w innych, znanych światu, obozach niemieckich, regulamin fabryki w Lahde nie przewidywał w stosunku do robotników - więźniów żadnych rygorów w postaci bicia, znęcania się i tp, tym niemniej jednak, jak dochodzenie wykazało, była to jedna z najpotworniejszych kazi, w której zginęło kilkadziesiąt tysięcy ludzi, a w tej liczbie najwięcej stonkowo Polaków.

Metoda zastosowana przez Niemców była nad wyraz prosta: praca i głód. Praca — ponad siły i głodzenie — aż do całkowitego wycieńczenia organizmu. Podkreślić należy, iż dwa te czynniki uśmiercania człowieka były przez władze obozowe normowane planowo i dawkowane, w zależności od potrzeb fabryki, podażą więźniów i tp.

Specjalna grupa lekarzy niemieckich przeprowadzała w obozie ścisłe „naukowe“ badania nad zagadnieniem wpływu nadmiernej pracy i niedostatecznego odżywiania na śmiertelność człowieka, z uwzględnieniem wszystkich ubocznych okoliczności, jak np. płeć więźnia, wiek, stan zdrowia i td.

W ten sposób obóz-fabryka w Lahde, podobnie, jak obóz w Ravensbrueck, był terenem doświadczalnym, a robotnicy — „królikami“, skazanymi na nieuchronną, ścisłe co do czasu obliczoną zagładę.

Z uwagi na olbrzymią ilość zamęczonych w tym obozie Polaków oraz na niezwykle tło procesu — Polska Wojskowa Misja Badania Zbrodni Wojennych w Niemczech wydeleguje na rozprawę w Lahde swego obserwatora, nadto zaś podejmowane są starania, zarówno z ramienia naszej misji, jak również i ze strony delegatur innych zainteresowanych państw, ażeby powołano w Lahde Sąd Międzynarodowy, z udziałem przedstawicieli poszczególnych państw w komplecie sądczym i prokuratorskim.

Jutro Artur Greiser będzie stracony

Warszawa 20.7 (PAP). W niedzielę, dn. 21 bm. o godz. 7 rano odbędzie się w Poznaniu publiczne wykonanie wyroku na Arturze Greiserze.

Zgon prof. Bogomołowa

Moskwa. 20.7 (obsł. wł.) Komunikują tu o śmierci znakomitego uczonego radzieckiego prof. Bogomołowa. Prof. Bogomołow był wynalazcą preparatu, znanego pod nazwą ABiC, mającego własność wzmacniającą tkankę łączną, co powoduje przedłużanie życia. Zdaniem prof. Bogomołowa życie ludzkie można przedłużyć do 150 lat.

Prezydent Bolesław Bierut

przyjął delegację Republikańskiej Hiszpanii

Warszawa 20.7 (PAP.) Prezydent KRN ob. Bolesław Bierut podejmował w dniu 18 b. m. obiadem bawiącą w Polsce delegację republikańskiej Hiszpanii: ministra Sanchez Guerra z małżonką, min. Sanchez Arcas, członka biura politycznego komunistycznej partii Hiszpanii Antonio Mije, członka komitetu centralnego partii socjalistycznej Hiszpanii Gonzales Penia oraz generałów Enrico Listera i Juana Modesto.

W przyjęciu wzięli udział: wiceprezydent KRN ob. Stanisław Szwalbe, członek prezydium KRN ob. Roman Zambrowski, premier Rządu Jedności Narodowej ob. E. Osóbka-Morawski,

minister Spraw Zagranicznych ob. W. Rzymowski, podsekretarz stanu ob. J. Berman, wiceminister Obrony Narodowej gen. M. Sychalski, wiceminister Kultury i Sztuki ob. L. Kruczkowski, minister pełnomocny J. Olszewski, ambasador Lange, wicemin. Szyr, gen. Swierczewski i inni.

Generalowie hiszpańscy odznaczeni Krzyżem Grunwaldu

Warszawa, 20.7 (PAP) Prezydent KRN ob. Bolesław Bierut, w uznaniu zasług położonych w walce z faszyzmem, udekorował generałów Enrico Listera i Juana Modesto Krzyżem Grunwaldu II klasy.

6 milionów papierosów amerykańskich otrzymało województwo olsztyńskie

Na podstawie rozdzielnika Dyrekcji Państw. Mon. Tyt. przekazanych zostało do dyspozycji Delegatury Okręgowej Zw. Gosp. „Społem“ w Olsztynie 6 milionów papierosów amerykańskich, w celu rozdziału wśród ludności miast i wsi naszego województwa.

Papierosy będą wydawane na odmiennych zasadach, niż dotychczas. Wszystkie zakłady pracy (instytucje) w Olsztynie winne w terminie dwutygodniowym, poczynając od dnia 23 bm. do 5 sierpnia włącznie, złożyć wykazy swych pracowników, opiekujące na ilość poniżej 5.000 sztuk papierosów, w miejscowych sklepach Spółdzielni „Mazur“, ponad 5.000 sztuk — w Oddziale „Społem“, Aleja Wojska Polskiego 62.

Ilość papierosów na jedną osobę nie jest ograniczona.

Sprzedaż uregułuje oddzielna instrukcja „Społem“.

Zwracamy uwagę, że cena papierosów została ustalona na 6 zł za sztukę bez względu na gatunek.

Na prowincji listy pracowników należy składać w oddziałach „Społem“, w terminie dwutygodniowym od chwili otrzymania przez Oddział przydziału papierosów. (gem)

Zniwa w pełni

Z dzisiejszą datą według starodawnej tradycji tego kraju wiąże się początek zniw. Wprawdzie w niektórych powiatach powiatów naszego województwa, jak to sygnalizowaliśmy parę dni temu, zaczęto sprzęt ozimin nieco wcześniej.

Pierwsi stanęli do pracy w polu osadnicy, którzy chcą jaknajprędzej uzupełnić wyczerpane zapasy zboża, aby wziąć je na chleb powszedni.

Majątki państwowe przystępują do zbiorów w dniu dzisiejszym.

Laczy nas wspólna sprawa

Uroczysta akademja w 10-a rocznice walk w Hiszpanii

W 10-tą rocznicę rozpoczęcia walk o wolność Hiszpanii odbyła się w Warszawie uroczysta akademja w obecności premiera Osóbki-Morawskiego, członków rządu, przedstawicieli WP, patrii polit., org. młodzieżowych, przedstawicieli państw obcych i przybyłej na uroczystości delegacji hiszpańskiej.

Akademję zagał b. dowódca brygad międzynarodowych w Hiszpanii gen. »Walter« — Świerczewski, prosząc

Zwłoki plk. Horaka odnalezione

Warszawa, 20.7 (SAP) W trakcie ekshumacji mogiły ofiar egzekucji z dnia 13.II 1943 r. w lasach piasoczyńskich pod Stefanowem odnalezione zostały zwłoki plk. dypl. Alojzego Horaka, komendanta Okręgu Warszawskiego A. K., a następnie szefa wyszkolenia Bat. Chłopskich i Milicji RPPS.

Manifest Martineza Barrio

Paryż, 20.7 (SAP) Z okazji 10-jej rocznicy wybuchu hiszpańskiej wojny domowej, Martinez Barrio, prezydent hiszpańskiej Republiki, wydał manifest do narodu hiszpańskiego, w którym oświadczył, iż wierzymy w zwycięstwo republiki dlatego, że tylko triumf idei republikanckiej może zbawić Hiszpanię od całkowitej ruiny.

Strajk generalny we Włoszech

Rzym, 20.7 (PAP) Włoska Generalna Konfederacja Pracy ogłosiła na dzień 29 lipca 1 - godzinny strajk powszechny w całym kraju, jako protest przeciwko warunkom pokojowym, uchwalonym na konferencji paryskiej.

Kara śmierci za spekulacje

London, 20.7 (obsł. wł.) Z Paryża komunikują, że opracowany jest dekret, który ma się niebawem ukazać, skierowany przeciwko spekulantom i przywódcom czarnego rynku.

W myśl dekretu przestępcy czarnego rynku będą karani śmiercią.

KW. Str. Pracy obraduje

Warszawa 20.7 (PAP.) W Warszawie obradował Komitet Wykonawczy Zarządu Głównego Str. Pracy. W wyniku obrad podjęto szereg uchwał wewnętrzno-organizacyjnych — m. in. w wykonaniu uchwały o weryfikacji KW. zawieszil w prawach członków czterech dotychczasowych członków Władz Naczelnych.

Równocześnie Komitet Wykonawczy uchwalił zmianę składu redakcji tygodnika „Odnova”.

Użycie bomby atomowej jest bezprawiem

Na konferencji Przedstawicieli Tow. Czerwonego Krzyża w Oxfordzie przeszedł jednogłośnie wniosek, aby użycie bomby atomowej postawić poza nawiasem prawa.

Wniosek ten złożył lord Woolton, który w uzasadnieniu powołał się na analogiczne uchwały w sprawie wojny gazowej. (PAP)

do Prezydium ob. Zambrowskiego, ambasadora Langego, przedstawicieli rządu Republiki Hiszpańskiej, wice-ministra plk. Szyra i plk. Kirchmayera.

Ambasador Lange w przemówieniu swym stwierdza, że upłynęło 10 lat od czasu, gdy generał Franco, przy czynnej współpracy i pomocy Hitlera i Mussoliniego, rozpoczął najazd na Hiszpanię, od czasu, gdy naród hiszpański rozpoczął trzyletnią, bohaterską walkę w obronie wolności. Najazd faszystów na Hiszpanię był pierwszym zbrojnym najazdem faszystowskim w Europie, był początkiem tego łańcucha najazdów, którego ogniwem był 1 września 1939 roku — najazdem Hitlera na Polskę. Dlatego sprawa wolności Hiszpanii i sprawa wolności i niepodległości narodu polskiego są tak ściśle ze sobą związane.

W gorących słowach mówi mjr. Guerra o wdzięczności Hiszpanii dla narodu polskiego. Wdzięczność jest uczuciem, które narody i ludy po-

winny okazywać zawsze z dumą i dzisiaj wyrażam naszą najżywszą wdzięczność dla wspaniałego narodu polskiego, który tyle wycierpiał i który dziś jest u naszego boku.

Plk. Szyr, uczestnik walk o wolność Hiszpanii, przypomina historię walk polskiej brygady ochotniczej im. J. Dąbrowskiego.

Generał Modesto, bohaterski dowódca armii republikanckiej, obrońca Madrytu, pozdrawia naród polski, który dziś buduje swoją demokratyczną ojczyznę. Generał Modesto mówi dalej o głębokiej sympatii, z jaką Hiszpanie śledzą walkę narodu polskiego o odbudowę kraju i konczy okrzykiem na cześć Polski, na cześć ludu polskiego i Wojska Polskiego.

W imieniu Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację przemawia plk. Jerzy Kirchmayer. W imieniu polskiego ruchu zawodowego przemawia sekretarz generalny KCZZ ob. Rusinek.

Akademję konczy przemówienie pożegnalne ambasadora Langego.

Po uruchomieniu pożyczki amerykańskiej

Zakup4 z demobilu amerykańskiego dla Polski

Paryż 20.7 (PAP) Bawiąca we Francji polska misja dla zakupu demobilu amerykańskiego i angielskiego, w związku z uruchomieniem 50-milionowej pożyczki amerykańskiej, zakupiła ostatnio poważną ilość cennego sprzętu.

12 dwusilnikowych samolotów pasażerskich typu Douglas C.47 wysłano już do kraju. Dalej zakupiono 200 sztuk nowoczesnych amerykańskich lokomotyw. Następnie kilkanaście kranów pływających, które posłużą do odbudowy portów, około 50 holowników morskich i 10 holowników rzecznych, kompletny samochodowy warsztat reperacyjny, przeszło 1000 ciężarówek, 1500 „Willysów”, około 20 tysięcy opon, 10 tysięcy dętek i 150 tysięcy wełnianych koców. Poza tym nabyto około 700 obrabiarek, tokarek i szlifierek oraz sprzęt telekomunikacyjny i radioko-

munikacyjny na sumę ponad 1 milion dolarów.

Demobil amerykański znajduje się również w Niemczech i Belgii. Obecnie prowadzone są pertraktacje o zakup większej ilości jedno-motorowych samolotów szkolnych oraz kilku 5-osobowych samolotów — taksowek. Wgrę wchodzi również sprzęt budowlany, kopaczki mechaniczne „anglodozery” — tj. maszyny do usuwania gruzu, walce drogowe i dźwigi na gąsienicach do masowego ładunku.

Komisja dla uregulowania plac

radzi nad poprawa bytu warstw pracujących

W KCZZ odbyła się na wniosek Komisji dla uregulowania plac ogólnopolska narada przedstawicieli Zarzą-

dów Głównych Zw. Zawodowych. Na konferencji reprezentowane były wszystkie zarządy związków zawodowych.

Konferencja, biorąc pod uwagę postulaty świata pracy oraz zasady polityki gospodarczej państwa — wysunęła pod adresem Komisji szereg wniosków, dotyczących sprawy plac. (SAP)

Prawo majątkowe małżeńskie

W Nr. 31 Dz. Ustaw R. P. ogłoszony został dekret o prawie majątkowym małżeńskim. Dekret ten częściowo poszedł po linii postulatów, wysuwanych przez organizacje kobiece, domagające się wspólnoty majątku dorobkowego małżonków.

Nowe prawo wprowadza mianowicie system podziału majątku dorobkowego małżonków po ustaniu małżeństwa. Prawo majątkowe małżeńskie wchodzi w życie z dniem 1. 10. r. b. (PAP).

Przesilenie w Belgii

Regent książę Karol po odmowie van Ackera zwrócił się z propozycją sfornowania rządu do Paula Struve, przywódcy prawicowej grupy chrześcijańsko-społecznej w senacie.

Struve zwleka z odpowiedzią. (PAP).

Okret który nie boi się bomby atomowej

Najnowszy brytyjski okręt wojenny „Vanguard” może nie obawiać się bomb atomowych tak długo, dopóki będą one przewożone przez samoloty, które łatwo jest zwalczać.

Tajne wyposażenie okrętu składa

się z urządzenia dla startu samolotów i armat, kontrolowanych przez radar, znacznie ulepszonych od czasu wojny. Liczba dział, znajdujących się na okręcie, jest trzymkana w tajemnicy. (PAP)

Biedny książę się skarży

Echo kradzieży klejnotów meklemburskich

Książę Fryderyk Holstein zwrócił się do naczelnego dowódcy brytyjskich wojsk okupacyjnych w Niemczech ze skargą, że w czasie rewizji, dokonywanej przez oddział brytyjski w związku z kradzieżą klejnotów, będących własnością wielkiej księżny meklemburskiej, zarówno wielka księżna jak i inni mieszkańcy zamku byli zmuszeni pod groźbą rewolwerów do opuszczenia swych pokoiów.

W skardze swej wielki książę meklemburski stwierdza, że gdy wrócił do swych pokoiów, znalazł tam żół-

nierza brytyjskiego, usiłującego otworzyć kilka szkatulek z klejnotami.

75 stątków celem drugiej bomby

Admirał Blandy poinformował, że celem następnego doświadczenia z bombą atomową będzie 75 stątków i kilka mniejszych łodzi.

Bomba próbna ma mieć siłę wybuchową, dającą się porównać do siły środków wybuchowych, zgromadzonych w postaci 7-piętrowego budynku o podstawie 100 stóp. (SAP)

Delegat UNRRA T. C. Mills o dostawach dla naszego województwa

Problemy turystyczne

W dniu wczorajszym przybył do Olsztyna prof. dr. Orłowicz, który wraz z przebywającym od paru dni znanym art.-lot. prof. J. Buthakiem, objeżdża teren województwa, prowadząc prace przygotowawcze z ramienia Min. Komunikacji dla celów turystyki.

Obaj goście korzystają z pomocy Warm.-Maz. Związku Turystycznego w Olsztynie.

W dniu jutrzejszym ekipa udaje się do Kętrzyna, w celu zwiedzenia b. głównej kwatery Hitlera.

Z życia b. więźniów

Zarząd Okręgowy Zw. b. więźniów polit. zorganizował ostatnio dalsze placówki terenowe. Zebrania organizacyjne i sprawozdawcze odbyły się w Olsztynku, Morągu i Biskupcu.

Liczba członków na terenie woj. olsztyńskiego wzrasta w szybkim tempie.

Doręczanie paczek

Od dnia 15 bm. na terenie Olsztyna wszystkie paczki do 20 kg wagi doręczane są przez pocztę odbiorcom do mieszkań.

Dzis wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 19.30 sztuka G. Zapolskiej „Panna Maliczewska”

Kino „Polonia”

„Maskarada”

Kino „Mazur”

„Kwiaty miłości”

Odwiedziny u Reginy Linkowej

Ob. Reginę Linkową, wdowę po zasłużonym działaczu mazurskim s.p. Bogumile Lince, odwiedziło w Szczytnie grono b. wychowanków Seminarium Nauczycielskiego w Działdowie, którzy przybyli na swój zjazd z okazji 25-lecia ukończenia szkoły.

Przybyli złożyli w hołd niezachwianemu hartowi ducha działacze polskich na Warmii i Mazurach, wręczając kwiaty ob. Reginie Linkowej — sędziwej patriotce.

W Olsztynie przebywa służbowo delegat UNRRA na Mazury (Regional Delegat UNRRA for Mazury) p. T. C. Mills, zamieszkujący stale w Gdyni. Celem jego pobytu w naszym mieście jest wyjaśnienie najpilniejszych potrzeb województwa w zakresie dotychczasowej pomocy, udzielanej Polsce przez tę instytucję.

W związku z tą misją p. T. C. Mills odwiedził dotychczas Urząd Wojewódzki, Woj. Urząd Ziemski i PPT i MR.

Podczas konferencji, odbytej w PPT i MR, delegat UNRRA zasięgał informacji co do ilości, wydajności i podziału w terenie traktorów, dostarczonych przez jego instytucję.

Kierownictwo PPT i MR udzieliło delegatowi następujących wyjaśnień: Dla wykonania robót polnych na terenie całego województwa potrzeba 5.000 traktorów. Rozporządzalna ilość traktorów amerykańskich wynosi obecnie 812. Zaorały one na wiosnę r. b. 77.657 ha, przy czym na 1 traktor w jednej z czterech faz robót polnych w roku przypada ponad 200 ha, wówczas, gdy normalnie według norm, przyjętych w U.S.A., traktor w ciągu całego roku wykonuje pracę na 250 ha. To przeciążenie traktorów pracą powoduje oczywiście ich szybsze zużycie.

Kierownictwo PPT i MR prosiło o przydział dalszych traktorów, kładąc nacisk na konieczność dostar-

czenia na nasz teren, z uwagi na warunki glebowe, maszyn ciężkiego typu.

P.T.C. Mills oświadczył, iż nie otrzymał jeszcze od głównego dyrektora UNRRA na Polskę p. Malczewskiego rozdzielnika traktorów na najbliższy okres dla poszczególnych delegatów rejonowych, ale w miarę możliwości będzie się starał zaspokoić potrzebę województwa.

Delegat UNRRA przyrzekł ponadto poprzeć podczas najbliższej bytności w Warszawie prośbę dyrektora PPT i MR dostarczenia na nasz teren większej ilości lemieszki do pługów, oraz pługów podorywkowych 6-cio skibowych.

W toku dalszych rozmów poruszono bardzo ważką dla naszego okręgu sprawę założenia centralnych warsztatów mechanicznych do kapitalnych napraw traktorów, narzędzi i maszyn rolniczych, zaopatrzoną w odpowiednie obrabiarki. Tego rodzaju warsztaty, obliczone na 300 robotników, PPT i MR projektuje utworzyć w

Mragowie (Ządzbork), a ponadto 3 filie — w Braniewie, Suszu i w jednym ze wschodnich powiatów województwa. Zadaniem tych ostatnich byłoby przede wszystkim doprowadzenie do stanu używalności wszelkiego rodzaju wraków maszyn rolniczych, które niszczone obecnie po polach i drogach. Ogólne zatrudnienie wszystkich czterech zakładów wyniesie około 1000 ludzi.

Sprawa ta jest już w zasadzie zdecydowana pozytywnie i schematyczne plany warsztatów są już opracowane. Gdzieś w centrum województwa powstanie również główna składnica części zapasowych do traktorów i maszyn rolniczych.

Przy okręgowych warsztatach PPT i MR będą zorganizowane wzorowe kursy wyszkoleniowe dla traktorzystów. Realizacja tego planu rozpocznie się już w końcu sierpnia br.

Informacji tych udzielił nam wicedyrektor PPT i MR inż. ob. Smolski i naczelnik Wydz. Adm. tej instytucji ob. E. Wesolowski. (El)

Wystawie pamiątek plebiscytowych oglądać będzie cała Polska

W dniu 11 bm. upłynęło 26 lat od plebiscytu na terenie Warmii i Mazur. Pamiątki z okresu plebiscytowego, stanowiące własność Inst.

Mazurskiego w Olsztynie, wystawione były w ramach specjalnej wystawy, zorganizowanej przez Instytut w Olsztynie.

W maju cenne te zbiory oglądała Warszawa w gmachu Polikliniki. Obecnie Wystawa druków i pamiątek plebiscytowych znajduje się w Działdowie z okazji zjazdu b. absolwentów tamtejszego Seminarium Naucz., założonego przed 25 laty dla repolonizacji Mazurów.

Projektuje się wypożyczenia eksponatów wystawowych do Łodzi, a na wiosnę do Poznania na wystawę „100 lecie zmagani polsko-niemieckich”. (b-s)

W przybytku książki

Odwiedzamy Miejską Bibliotekę Publiczną

Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynie mieści się w b. kaplicy ewangelickiej, przy ul. Okrzei.

Jasna i przestronna sala czytelnia, urządzona ze smakiem, wprowadza nas w miłe zdziwienie.

Przy stolikach kilka osób z zainteresowaniem wertuje dzienniki krajowe, przegląda magazyny zagraniczne. W kącie przy oknie matka czyta dziecku półgłosem jakieś opowiadanie.

Panuje cisza, przerywana tylko szelestem przewracanych kartek.

Przechodzimy do wypożyczalni. Abonentów jest niewielu. Frekwencja wzmagą się dopiero w godzinach popołudniowych, gdyż przeważają

większość stanowią ludzie pracy.

Miejska Biblioteka w Olsztynie powstała z inicjatywy Ministerstwa Oświaty, które w pierwszym transporcie nadesłało 850 wartościowych tomów. Duże zasługi w uruchomieniu biblioteki położył Zarząd Miejski, przeprowadzając remont lokalu i udzielając stałych subsydiów.

Przez uzupełnianie biblioteki osiągnięto w tym miesiącu ilość 1000 książek. W najbliższym czasie spodziewany jest z Warszawy przydział 2 800 książek, uzyskany staraniem Kuratorium Okr. Szk. Mazurskiego.

Najobszerniej reprezentowane są w księgozbiorze beletrystyka, i niektóre działy naukowe. Natomiast dotkliwą bolączką jest brak lektury młodzieżowej i dziecięcej, gdyż, jak nas informuje kierowniczka biblioteki ob. W. Dąbrowska, młodzież najgorzej garnie się do książki, której niestety dla niej właśnie nie ma.

Liczba czytelników wzrosła w tym miesiącu do 214 osób. Duże zainteresowanie biblioteką wykazują pracownicy fizyczni, którzy stanowią obecnie 33 proc. czytelników dorosłych.

Dogodny lokal pozwala na znaczne powiększenie biblioteki, byle by tylko przybywały nowe tomy w jak największej ilości.

Kierowniczka Miejskiej Biblioteki, ob. W. Dąbrowskiej, życzy nam dalszego rozwoju tej pożytecznej placówki kultury i oświaty.

Przechodzimy przez czytelnię. Jakis zabłąkany promyk słońca muska pieszczotliwie pochylone nad stołami głowy. Jasne — dziecięce, osrebrzone siwizną — starszych już ludzi pracy.

Pamiętajcie! Miejska Biblioteka jest czynna, (gem)

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI
J. Rymkiewicz
OLSZTYN, Sw. Barbary 5,
(naprzeciw kościoła Sw. Jakuba)
wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres introligatorstwa

Odezwa do obrońców Westerplatte

W Gdańsku zorganizowano Związek Obrońców Westerplatte, z tymczasową siedzibą w Gdańsku-Wrzeszczu.

Nowopowstały Związek wzywa wszystkich uczestników walk w obronie Westerplatte do zgłaszania się osobiście lub pisemnie, celem dokonania rejestracji. (PAP)

Ministrowie na zjeździe w Gostyniu

W Gostyniu Pomorskim odbył się wielki zjazd przedstawicieli partii politycznych, organizacji i społeczeństwa z terenu powiatu kołobrzesckiego.

W zjeździe tym wzięli udział ministrowie: Świątkowski i Matuszewski, którzy wygłosili przemówienia na aktualne tematy polityczne.

UNRRA zakupuje konie

UNRRA zamierza nabyć 30 tys. koni wartości 45 mil. koron w Danii. 20 tys. koni przeznaczonych jest dla Polski, zaś 10 tys. dla Czechosłowacji.

Dalsze usprawnienie poczty

Nowe połączenie pasazerskie — szybszy obrot przesyłek

Od dnia 15 bm. została zaprowadzona codzienna komunikacja samochodowa pocztowo-pasazerska na trasach:

1) Olsztyn, Wartembork, Ieziorany, Lidzbark Warmiński, Petershagen, Landsberg i z powrotem.

2) Olsztyn — Biskupiec k/Reszla,

Mragowo, Ryn, Mikołajki k/Mragowa, Pisz, Biała Mazurska, Drygały, Orzysz, Elk i z powrotem.

Odjazd z Dworcowego Urzędu Poczтового Olsztyn 2 o godz. 8.30; przyjazd do Landsberga godz. 11.50, do Elku godz. 18.10.

Odjazd z Landsberga godz. 13.00, przyjazd do Olsztyna (Urząd Pocztowy Olsztyn 2) godz. 16.20; odjazd z Elku godz. 8.00, przyjazd do Olsztyna (Olsztyn 2) godz. 17.40.

Od 15 bm. uruchomiono nowe poczty ruchome (ambulanse pocztowe) przez co zwiększa się znacznie szybkość obiegu przesyłek pocztowych. Przesyłki pocztowe np. nadane w Olsztynie do godz. 20 doręczone będą adresatom w Warszawie w dniu następnym w godz. przedpołudniowych i odwrotnie.

Kwiaciarnia „Irena”
OLSZTYN, ul. MAZURSKA 7. a
poleca
najnowszy transport kwiatów — owoców i świeżych jarzyn. 116

Czystosc to zdrowie!

Jak spędzimy dwa dni świąt

Przed nami dwa dni świąt. Nie jeden mieszkaniec Olsztyna ma kłopot, nie mogąc zdecydować się, jak tanio (b. ważne!) i naturalnie przyjemnie spędzi chwile wolne od pracy.

Oto kilka ponętnych propozycji, jakie możemy uczynić Czytelnikom.

Niedziela stoi pod znakiem sportu. Na Stadionie Wojska Polskiego przy ul. Artyleryjskiej odbędzie się szereg rozgrywek o mistrzostwo piłkarskie A-klasy naszego okręgu. Propozycję tę należy wziąć pod uwagę i ze względu na wielką zabawę taneczną, w której miłośnicy tańca i muzyki jazzowej znajdą prawdziwą ucztę dla ducha i ciała.

Zabawa odbędzie się na wolnym powietrzu; przypuszczamy jednak że pogoda — mimo swej kapryśności — tym razem dopisze. „Obficie zaopatrzone” bufet i reprezentacyjna orkiestra 15 dyw. ściągnie niewątpliwie liczne rzesze niedzielnych spacerowiczów. Zabawa trwać będzie od godz. 20-tej do 23.30.

Miłośnicy powietrza, słońca, wody, topienia się, rozbijania głów o niezbyt miękkie dno jeziora Krzywego i wielu podobnych przyjemności mają przez cały dzień do rozporządzenia przystań Ligi Morskiej oraz Kąpielisko Zw. Zaw. Pracowników Samorządowych. Nieodłączny, obficie (naturalnie, bo jakże może być inaczej) zaopatrzone bufet... na miejscu.

Kąpielisko miejskie ma do rozporządzenia 10 kajaków w cenie 20 zł za godzinę jazdy, trzy łodzie sześć, siedmio-osobowe po 25 zł za godzinę. Szatnia z dozorcą kosztuje 10 zł. od osoby, a kabiny bez dozorczy, ale z zamknięciami, tylko 15 zł. Zaznaczamy, że w jednej kabinie może składać garderobę kilka osób, oczywiście — dobrze znających się.

Wieża skoków, mola kajakowe, plaże — to nowe plusy przybytku wody i słońca. Do tego trzeba dodać, że na terenie kąpieliska zainstalowanych jest kilka głośników radiowych, napełniających przestrzeń nie tylko

zgrzytami, trzaskami i piskami, ale niekiedy i miłymi dla ucha dźwiękami muzyki lekkiej i tenczej.

A wieczorem dancing. Iksięzyc na niebie. Cała przyjemność dla wstrzeźnieliwych za „jedne” 5 zł, bo tyle kosztuje wstęp.

Sensacją dnia niedzielnego będą organizowane przez OKM zawody motocyklowe na trasie Olsztyn — Dobre Miasto — Olsztyn. Start i meta na Stadionie Wojska Polskiego przy ul. Artyleryjskiej.

Wyścig niewątpliwie udzieli widzom zdrowej emocji, a zawodnikom niezdrowych zawrotów głowy i lekkiego drżenia kolan. A więc: niedziela, godz. 15.

Narodem wybranym okazali się pracownicy WUZ-u, dla których Wyzd. Finansowo-Gosp. urzędza dwu-

dniową wycieczkę samochodową do Bartoszyc. Szczęśliwej podróży.

W poniedziałek do południa weźmiemy wszyscy jak najliczniejszy udział w obchodzie Święta Odrodzenia.

O godz. 15-tej rozpoczną się Igrzyska Sportowe OM TUR na Stadionie WF. PW. w lesie, w których wezmą udział najwybitniejsi lekkoatleci naszego województwa.

Miejmy nadzieję, że nie jeden rekord okręgowy „pęknie”. Bilety po 20 i 10 zł.

Zabawą ludową w ogródku przy Teatrze im. St. Jaracza, która odbędzie się w godzinach od 18 do 22, możemy zakończyć nasz dwudniowy odpoczynek, by na wtorek ze świeżym zapasem sił stanąć do warsztatów pracy. (gem)

Na 6 lat więzienia

skazany został „Landwachführer“ spod Olsztyna

Specjalny Sąd Karny z Gdańska rozpatrzył na sesji wyjazdowej w Olsztynie sprawę mieszkańca wsi Plusy, pow. olsztyńskiego, Józefa Romana.

Oskarżony, od szeregu lat, bo od 1927 roku, z przerwami, był we własnej wsi tak zwanym „Ortsbauernführerem”, a w czasie wojny został „Landwachführerem”.

Na stanowisku kierownika warty wiejskiej oskarżony Roman wykazał szczególną gorliwość. Do obowiązku warty wiejskiej należało pełnić służbę wartowniczą i brać udział w obławach, współdziałając z żandarmerią.

Pewnego razu dwie kobiety powiadomiły, że w pobliskim lesie ukrywa się trzech osobników. Oskarżony Roman, chociaż nie miał obowiązku, zatelefonował do „Polizeimeistra”, od którego otrzymał polecenie zorganizowania obławy.

Oskarżony dobrał kilku jeszcze ludzi i uzbrojeni w karabiny udali się do lasu. Tu istotnie napotkali trzech mężczyzn, którzy na widok uzbrojonych i na krzyk „halt” zaczęli

uciekać. Oskarżony i inni zaczęli strzelać do uciekających, przy czym jeden z nich trafiony w nogę, upadł i został ujęty. Reszta zbiegła.

Rannego odstawiono do wsi, gdzie przekazano go żandarmerii niemieckiej. O dalszych jego losach nie wiadomo.

Sąd, biorąc pod uwagę małą inteligencję i nienaganne prowadzenie się oskarżonego w stosunku do sąsiadów, którzy zeznając, jako świadkowie, wystawiali mu dobre świadectwo, wniósł stosunkowo łagodną karę.

Oskarżony Józef Roman został skazany na 6 lat więzienia i pozbawiony praw obywatelskich na przeciąg 4 lat. Mienie jego uległo konfiskacie. (j)

Oczyszczamy miasto

W dniu dzisiejszym kończy się akcja porządkowo-sanitarna władz miejskich, rozpoczęta w ramach „Tygodnia Czystości”.

Wzorem mieszkańców Warszawy, miejscowe organizacje społeczne, a przede wszystkim młodzieżowe, przystępują z koleją do samorządowego oczyszczania Olsztyna.

Przykładem, godnym naśladowania, jest zadeklarowanie przez Chorągiew Warszawską i Mazurską ZHP udziału w akcji oczyszczania.

Harcerze w dniu dzisiejszym przystąpią do oczyszczania ul. Partyzantów na odcinku Dworzec — Woj. Komenda MO. (gem)

TYDZIEŃ OKAZJI PIONIER

OBEJRZYJ WYSTAWĘ 1-go Maja 6.

MAMEK zdrowych poszukuje się na wyjazd do Wartemborka. Zgłoszenia przyjmuje kancelaria, Sierocińca, Olsztyn, Okopowa 31 (K. Zamku) 1193-2

Kupimy
maszyny do liczenia

(ręczna lub na prąd)
Centrala Materiałów Budowlanych
Sp. z o. o.
Olsztyn, Okrzei 8 — Tel. 205, 269 1192-2

Izba Przemysłowo-Handlowa
w Warszawie
Ekspozycja na Wojew. Olsztyńskie
w Olsztynie, ul. Mazurska 1

przyjmie pracowników z wykształceniem prawniczym lub ekonomicznym wyższym, ewentualnie średnim, oraz woźnego w średnim wieku.

Zgłoszenia przyjmuje kierownik Ekspozytury w godz. 12 — 15. 1191

WYPADKI I PRZESTĘPSTWA

W związku z naszą środową notatką o wypadku na jeziorze Mazurskim donosimy, że trupy Henryka Rogali i Władysława Zymirskiego zostały odnalezione.

Dwudniowa akcja służby śledczej MO doprowadziła do całkowitego zlikwidowania czarnego rynku koło dworca głównego w Olsztynie.

Za popełnione nadużycia służbowe został aresztowany i osadzony w więzieniu kierownik działu transportowego Powiatowego oddz. PUR. w Olsztynie, Kazimierz Bezenon.

Sprawa oprze się prawdopodobnie o sąd doraźny. (gem)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 81-90 Nadestanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Gosp. Spółdz.” w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu z przesyłkami technicznymi w poniedziałki pismo nawiązanie nie wychodzi.